

93% Latvijas skolotāju par sava darba motivāciju uzskata iespēju sekmēt bērnu attīstību

Publicēts: 19.06.2019.

[Projektu aktualitātes](#)

Šodien, 2019. gada 19.jūnijā, publiskoti OECD TALIS (Starptautiskais mācīšanas un apguves pētījums) aptaujas rezultāti. TALIS ir vienīgā pasaules līmeņa aptauja, kas uz mācību procesu raugās skolotāja acīm. Skolas vide tiek apskatīta no dažādiem aspektiem, un TALIS nodrošina unikālu iespēju noskaidrot tieši skolotāja redzējumu par savu profesiju un skolā notiekošo.

TALIS 2018 pētījumā ir iekļautas deviņas galvenās tēmas – skolotāju mācību prakses; skolas vadība; skolotāju profesionālās prakses; skolotāju izglītība un sākotnējā sagatavošana darbam; skolotāju atgriezeniskā saite un izaugsme; skolas iekšējais klimats; apmierinātība ar darbu; ar skolotāja profesiju saistītās cilvēkresursu problēmas un attiecības ar ieinteresētajām pusēm, kā arī skolotāju pašefektivitāte. Minētās tēmas caurvij tādas tēmas kā inovācija, kā arī vienlīdzība un daudzveidība.

Atbildot uz jautājumu par to, kādu iemeslu dēļ izvēlējušies skolotāja profesiju, vismaz 93% Latvijas skolotāju kā galveno motivāciju norādījuši iespēju ietekmēt bērnu attīstību. 80% skolotāju Latvijā regulāri novērtē skolēnu izaugsmi, vērojot viņu darbu un sniedzot tūlītēju atgriezenisko saiti (OECD vidēji – 79%), 65% skolotāju ir darījuši skolēniem zināmus skolotāju veiktos novērtējumus (OECD vidēji – 77%), savukārt 47 % skolotāju bieži vien ir ļāvuši skolēniem pašiem novērtēt savu izaugsmi (OECD vidēji – 41%).

Saistībā ar klases vidi attiecības starp skolēniem un skolotājiem pārsvarā tiek vērtētas kā pozitīvas - 95% Latvijas skolotāju piekrīt tam, ka skolēni un skolotāji savstarpēji labi saprotas. 9% direktoru ziņo par regulāriem iebiedēšanas vai aizskaršanas gadījumiem skolēnu vidū, kas gan ir zemāk nekā vidējais OECD valstu rādītājs (14%).

Kopumā lielākā daļa skolotāju un skolu vadītāju uzskata, ka viņu kolēģi ir atvērti pārmaiņām, savukārt viņu skola ir vieta, kur var tikt ieviestas inovatīvas prakses. 85% Latvijas skolotāju uzskata, ka gan viņi paši, gan viņu kolēģi sniedz atbalstu cits citam jaunu ideju ieviešanā. Šis rādītājs ir augstāks nekā OECD valstīs un TALIS dalībvalstīs vidēji (proti, 78%).

Lai arī skolu direktori visā OECD kopumā uzskata, ka mentorings ir būtisks gan skolotāju darbam, gan skolēnu sniegunam, tikai 22% jauno skolotāju (ar darba stāžu līdz 5 gadiem) ir piesaistīts mentors. Latvijā šis rādītājs ir zemāks - 16%.

Latvijā skolotāju vidējais vecums ir 48 gadi. Šis rādītājs ir augstāks nekā vidējais skolotāju vecums OECD valstīs un TALIS dalībvalstīs (44 gadi). Turklāt 51% Latvijas skolotāju ir vecumā no 50 gadiem un vairāk (OECD vidējais rādītājs – 34%). Tas nozīmē, ka Latvijai nākamajā desmitgadē būs jāatjauno apmēram katrs otrais skolotājs no pieejamā skolotāju darbaspēka.

OECD valstu skolotāju vidū visizplatītākā profesionālās pilnveides forma ir kursu un semināru apmeklēšana. Latvijā šāda veida apmācībās ir piedalījušies 95% skolotāju, savukārt 61% skolotāju ir piedalījušies savstarpējas mācīšanās pasākumos un praktiskās apmācībās (treniņos). Interesanti, ka OECD valstu skolotāji ir norādījuši, ka vislielāko ietekmi atstājuši tieši tie profesionālās pilnveides pasākumi, kas vērsti uz sadarbību un sadarbības pieeju mācību procesā. Latvijas skolotāji ir apmierināti ar apmācībām - 89% no viņiem norādījuši, ka apmācības pozitīvi ietekmējušas viņu mācīšanas praksi. Šis rādītājs ir augstāks nekā OECD valstīs un TALIS dalībvalstīs vidēji (82%). Skolotāji, kuri ziņo par dalību šādās apmācībās, kuras pozitīvi ietekmējušas viņu darbu, uzrāda arī augstāku pašefektivitāti un apmierinātību ar darbu.

TALIS aptauja pirmo reizi notika 2008.gadā un tajā piedalījās 24 valstis. 2013.gadā notika otrais aptaujas cikls, kurā pirmo reizi piedalījās arī Latvija. Šajā aptaujā tika salīdzinātas 34 valstu izglītības sistēmas. Aptaujas ciklā, kas norisinājās 2018.gada vasarā, dalībnieku skaits sasniedz jau 48 valstis no visiem pasaules kontinentiem. Latvijā aptaujā piedalījās 137 skolu 2314 skolotāji. Galvenais aptaujas mērķis ir radīt starptautiski salīdzināmu informāciju, kas ir būtiska uz skolu vadītājiem, skolotājiem un mācīšanu vērstu politiku izstrādei un īstenošanai, galveno uzsvāru liekot tieši uz tiem aspektiem, kas ietekmē skolēnu mācīšanos. Skolotāji

un skolu vadītāji pauž savu viedokli, tādējādi piedaloties izglītības politikas analīzē un galveno jomu attīstībā.

TALIS 2018 aptaujas rezultāti tiks izdoti divos sējumos. Pirmais sējums – “Skolotāji un skolu vadītāji – pilnveide visa mūža garumā”, kas publicēts 2019. gada 19. jūnijā, pēta skolotāju zināšanu un prasmju aspektu, kā arī skolu vadītāju profesionalitāti. Otrajā sējumā – “Skolotāji un skolu vadītāji – augstu novērtēti profesionāļi”, ko publicēs 2020. gada sākumā, tiks pētīti profesijas prestiža, karjeras iespēju, sadarbības kultūras un atbildības, kā arī autonomijas jautājumi.

Pirmie TALIS 2018 rezultāti (1.sējums) pieejami [OECD mājaslapā](#).

 [Kopsavilkums par pirmajiem rezultātiem \(angliski\) \(.pdf\)](#)

 [Sākums Aktualitātes 93% Latvijas skolotāju par sava darba motivāciju uzskata iespēju sekmēt bērnu attīstību 93% Latvijas skol](#)

OECD TALIS 2018 aptaujas īstenošana Latvijā notiek sadarbībā ar Latvijas Universitātes Izglītības pētījumu institūta pētniekiem. TALIS aptaujas norise tiek līdzfinansēta ESF projekta nr. 8.3.6.1. “Dalība starptautiskos izglītības pētījumos” ietvaros.

Ieklausies skolotājā

Starptautiskā mācību vides pētījuma TALIS 2018 Latvijas dati

